

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС

ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ ГНІЙНОГО ХОЛАНГІТУ

(21) 2001010616

(22) 26.01.2001

(24) 15.06.2001

(46) 15.06.2001, Бюл. № 5, 2001 р.

(72) Мішалов Володимир Григорович, Брюзгіна Те-
тяна Семенівна, Теслюк Ігор Хванович(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ ІНМУ(57) Спосіб діагностики гнійного холангіту шляхом
дослідження біологічного субстрату, який
відрізняється тим, що методом газової хромато-графії визначають склад жирних кислот ліпідів
сироватки крові та індекс їх співвідношення за
формулою:

$$\frac{C_{20:3} + C_{20:4}}{C_{18:2}}$$

де $C_{20:3}$ - ейкозотрієнова кислота, %; $C_{20:4}$ - арахідонова кислота, %; $C_{18:2}$ - лінолева кислота, %;і при підвищенні показника до 1 і більше діагносту-
ють гнійний холангіт.

Спосіб, що заявляється, відноситься до ме-
дицини, а точніше до хірургії і такого її розділу, як
хірургія черевної порожнини, власне хірургії печін-
ки і призначений для покращення результатів
операцій на печінкових протоках.

Відомо, що діагностика гнійного холангіту
(ГХ) при жовчнокам'яній хворобі (ЖКХ) залишаєть-
ся важливою проблемою біліарної хірургії через
незадовільні результати лікування хворих, високу
післяопераційну летальність (4,7 - 21%), значне
зростання кількості стертих та безжовтушних
форм, діагностика яких з використанням існуючих
методів викликає великі труднощі. Існують різні
способи діагностики гнійного холангіту: клінічні, ла-
бораторні, інструментальні. Найбільш інформатив-
ні з них - інтраопераційні інструментальні методи -
прицільна контактна ендоскопічна електротермо-
метрія жовчних протоків та фіброхолангіоскопія
[1,2]. Обмеження при використанні викликані їх
виключним інтраопераційним застосуванням, що
не дає можливості спостерігати за перебігом хво-
роби в післяопераційному періоді.

Найближчим аналогом-прототипом способу,
що заявляється, є спосіб визначення у внутріпро-
токовій жовчі кількості фармазанпозитивних нейт-
рофільних гранулоцитів. Для цього інтраоперацій-
но отримують жовч і виділяють з неї нейтрофіли,
проводять реакцію їх записі з нітросинім тетра-
золієм, визначають кількість фармазанпозитивних
клітин і при наявності їх 2% і більше, діагностують
гнійний холангіт [3].

Спосіб-прототип має наступні недоліки: він
не забезпечує високу ефективність виявлення

гнійного холангіту; відноситься до інтраоперацій-
них методів, що не дозволяє контролювати процес
одужання після операції.

Задача, що вирішується, полягає у забезпе-
ченні діагностики гнійного холангіту до оператив-
ного втручання, більш повний та якісний контроль
за перебігом захворювання в післяопераційному
періоді.

Технічним результатом нового способу буде
зменшення частоти інтраопераційних ускладнень
при хірургічному лікуванні хворих гнійним холангі-
том шляхом вибору оптимального об'єму опера-
тивного втручання та зменшення післяопераційних
ускладнень шляхом корекції проводимого лікуван-
ня з урахуванням клінічних та лабораторних да-
них.

Поставлена задача, згідно винаходу, до-
сягається тим, що методом газової хроматографії
визначають склад жирних кислот ліпідів сироватки
крові та індекс їх співвідношення за формулою:

$$\frac{C_{20:3} + C_{20:4}}{C_{18:2}}$$

де $C_{20:3}$ - ейкозотрієнова к-та (в %), $C_{20:4}$ - арахідонова к-та (в %); $C_{18:2}$ - лінолева к-та (в %),і при підвищенні показника до 1 і більше, діагнос-
тують гнійний холангіт.

Запропонований спосіб здійснюється наступ-
ним чином: сироватку крові в об'ємі 1-1,5 мл вмі-
щують у пробірку з притертою пробкою ємністю 10-
15 мл, додають 5-7 мл хлороформно-метанольної
суміші (у відношенні 2:1) і тримають 30 хвилин в
холодильнику при 4°C, потім відбирають піпеткою

Пастера нижній хлороформний шар. Для повноти реакції етап екстракції хлороформно-метанольною сумішшю повторюють двічі. Об'єднані хлороформні екстракти концентрують випарюванням до висихання в потоці азоту при температурі 45°C на водяній бані. До сухого осаду ліпідів сироватки крові або жовчі додають 5 мл 1 % H_2SO_4 в метанолі та переносять розчин у скляну ампулу ємністю 10 мл, після запаювання проводять гідроліз і метилування в термостаті при температурі 85°C протягом 20 хвилин. Екстракцію метилованих жирних кислот (ЖК) ліпідів сироватки крові здійснюють двічі гексан-ефірною сумішшю (у співвідношенні 1:1) в об'ємі 5 мл (для розмежування фаз додають 1 мл дистильованої води), відбирають піпеткою Пастера верхній шар. Об'єднані екстракти випарюють до висихання в потоці азоту при температурі 45°C на водяній бані. Сухий осад розчиняють в 40-50 мкл чистого гексану та вводять у випарювач хроматографа в об'ємі 5 мкл.

Газохроматографічний аналіз спектру жирних кислот ліпідів сироватки крові здійснюється на газовому хроматографі серії "Цвет-500" з полум'яно-іонізаційним детектором в ізотермічному режимі за таких умов: використовують скляну колонку (розміром 2 м x 0,3 см), заповнену фазою 5% ПЕГС (поліетиленгліколю сукцинату) на хроматоні N-AW-HMDS (зернистість 0,125 - 0,160 мм), температура колонки +187°C, температура випарювача +250°C, витрати азоту та водню - 35 мл/хв, повітря - 200 мл/хв, швидкість діаграмної стрічки - 240 мм/год, чутливість шкали $10A^{-7}$, об'єм проби, яка вводиться, - 5 мкл, тривалість аналізу - 20 хв. Кількісна оцінка спектру жирних кислот ліпідів сироват-

ки крові проводиться методом нормування площі з визначенням частки кислот у відсотках. Похибка визначення $\pm 10\%$.

Кров для аналізу спектру жирних кислот ліпідів сироватки крові набирали перед оперативним втручанням з кубітальної вени. Контрольну групу склали 6 хворих з калькульозним холециститом без ускладнень, прооперованих в плановому порядку. В якості показника норми використали дані, отримані у 10 практично здорових осіб тієї ж вікової групи. Результати газохроматографічного аналізу спектру жирних кислот ліпідів сироватки крові приведені в таблиці.

В період з серпня 1999 до грудня 2000р. у хірургічному відділенні Центральної міської клінічної лікарні за запропонованим способом гнійний холангіт перед операцією діагностовано у 7 хворих (2 - чоловічої статі, 5 - жіночої), у всіх діагноз був верифікований під час операції.

Таким чином, запропонований спосіб забезпечує більш повну та якісну діагностику гнійного холангіту, є точним та швидким.

Література.

1. Иншаков Л.Н., Зиневич В.П., Кузьмин - Крутецкий М.И. Наш опыт диагностической и лечебной холедохоскопии // Вестн. хирургии им. И.И. Грекова. - 1991. - № 7-8 - С. 88-91.
2. Мамчик В.И., Примов Э.А. Способ интраоперационной диагностики холангита // Клін. хірургія. - 1993. - № 4. - С. 60-61.
3. Патент РФ № 2008675, МКИ G 01 N 33/53. Способ диагностики гнойного холангита / А.А. Шапимов, В.П. Чернышов, А.А. Стасенко и др. - Заявлено 08.10.90, опубл. 28.02.94. - Бюл. № 4.

Склад (в %) жирних кислот ліпідів сироватки крові

Жирні кислоти	Норма (n = 10)	Контроль (n = 8)	Гнійний холангіт (n = 7)
C _{18:2} (лінолева)	16,0 ± 1,8	23,3 ± 1,1	17,7 ± 1,5
C _{20:3} (ейкозотрієнова)	0,3 ± 0,01	0,3 ± 0,08	7,7 ± 0,6
C _{20:4} (арахідонова)	2,8 ± 0,3	13,1 ± 0,8	37,9 ± 2,7

Тираж 50 екз.

Відкрите акціонерне товариство «Патент»
Україна, 88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101
(03122) 3 - 72 - 89 (03122) 2 - 57 - 03